

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок № 10, II. пов.
504-060.
Конто почт. шлани. 143322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11-12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРИЮ:
Місячно 5-00 злот.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРИНИЦЮ:
В Америкі 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
750 злот.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друківні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Бандитський напад на вулиці посла М. Бачинського на редактора І. Кедріна.

В суботу 6. к. м. в год. пів до 8. вечір, коли Іван Кедрин-Рудницький проходив Гетьман-
ову вулицю у Львові в сторону вул. Метеліна, ви-
дана до нього з боку посол ББ Міхал Бачин-
ський і погнав його називаючи. Коли ред. Кедрин
спробував і відмовився спитав: "чим йому сту-
ди?" — в цю мить М. Бачинський з цілою си-
лою ударив його кулаком поміж очі. Ред. І. Ке-
дрин від несподіваного удару похитнувся, а на-
ступок стривав його ще кілька разів по голові.
Потім мав у руці важку товчу з шпиром
і вдарив його в голову, зломив і кинув
в землю. Вось час виприкував вуличні лайливі
слова. (Слід додати, що Міхал Бачинський це
був не адекватної будови, на яку голову виний
І. Кедрин, людини схорованої і дрібної
будови).

Отримавши збиток, на оклики з'явився і
поліцей, якому п. Бачинський кличав: "гордо-
ві, потім посол Бачинський", після чого швидко
відійшов. Поліцей тільки руками розвів: "Пол-
іцей не втручається в посольство..." З юрби вишав
цей нагоді різні цітаті уявити під адресою

Бачинського, який в знайоу у Львові, та ще й у
сій околиці "фігурою". Коли шир. ред. Кедрин
звернувся до одного з просябою подати своє прі-
звище як свідок події, був відмовив: "Пане, ви
анале, хто це є? Ажко він може, де" у Львові
і може чоловіка зникнути". Тільки один шофер
сам оголосився, обурений тим бандитським на-
падом.

Тло події аж надто відоме. П. Бачинський не
сподівався такого висаду судового процесу з ос-
татнього четверга. Пригадуємо, що тоді автор
статтей проти господарки п. Бачинського в "На-
родньому Домі", ред. І. Кедрин, з'явився в харак-
тері свідка в суді, призначено до авторства стат-
тей і підтримав мериторичні заводи. Але замість
правдувати перед судом бутині п. Бачинський
воли: п'ястком вимірювати собі справедливості.

Це просто нечуваний випадок, щоб держав-
ний комісар культурної установи нападав на
вулиці на журналіста, який має відому за своїм
підписом прилюдно п'ястком руйнувати госпо-
дарку в тій установі! Ясно, що і цей подвиг бутині
посла ББ і авантюриста найде свій епілог
у суді.

Між Театри в понеділок 8-го квітня 1935.

Великий Театр Нині 7:30 веч.
совітська комедія В. Шварквіна

"Чужа дитина"

Театр Різноманітностей

Нині 7:30 веч. найвеселіша з пєс Ліхтенберга

"Подружний метч" — комедія

ПОЗІР І

ЗВІРА XII. КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬМ-АРМОНІ.

Росте Український Шпиталь у Львові!

Пресова конференція у Народній

Втору, в неділю 7. к. м., вполудне, відбула-
ся пресова конференція, скликана Т-вом "На-
родній Лічниця" для поинформування україн-
ського громадянства про історію та нинішній
стан будови Українського Шпиталю. Доказом
многого зацікавлення цією справою та пош-
вою до її творців була велика скількість учас-
ників конференції понад 20 українських жур-
налістів. Присутніми були всі члени анділу

Лічниці у справі будови шпиталю.

Т-ва "Нар. Лічниця", члени К-ту Будови Укра-
їнського Шпиталю та майже всі лікарі й лікар-
ки Лічниці. Надзвичайно цікавий і змістовний
інформативний реферат вголосив директор
Нар. Лічниці д-р Тит Бурачинський, на запити
відповідав теж голова Т-ва "Нар. Лічниця",
през. В. Дешикевич. До звіту д-ра Т. Бурачин-
ського повернемо ширше завтра.

Загальні Збори Товариства „Відродження“.

В суботу 6. квітня ц. р. відбулися загальні
Збори Українського Протинальогольного Т-ва
"Відродження" в салі Т-ва "Зоря" при вул. Вір-
тський ч. 25. Збори відкрила і припнтала кіль-
ка делегатів філій та кружків Т-ва "Відроджен-
ня" голова д-р С. Парфанович-Волчук. На жаль
збори не приїхало з невідомих причин коло
4 делегатів з краю та з Волині, які оголосили
свою участь і на салі було ледки 40 членів. Зате
актив між присутніми був бадьорий, наради
корі наскрізь ділові. Після вибору предсідани
проф. д-ра Івана Раковського і секретаря Іва-
на Костюка, голова і поодинокі референти скла-
ли широкий звіт з діяльності Головної Ради.
На внесок голови контрольної комісії дир. Іва-
на Герасимовича збори одностайно признали
козиторію Головної Ради за II майже дворіч-
ну діяльність. Після річевих звітів делегатів з ді-
яльності філій у Золочеві, Городку, Коломиї та
Львові і кружка "Відродження" на Личаківі
вислалась широка дискусія.

На внесок голови комісії-матки проф. Юлі-
ана Каміньського збори одностайно вибрали

головною Т-ва "Відродження" д-р С. Парфано-
вич-Волчук, яка обійня теж провід зборами. До
Головної Ради ввійшли: інж. Іван Прокопів,
проф. д-р Петро Біланюк, дир. Филип Волчук,
дир. Петро Чубатий, Іван Костюк студ. прав, Ев-
генія Павлишин, Ярослав Літвинський, збс. тор-
курсу, м-р Остап Домбровський, м-р Остап
Лозинський і Адам Антонович, студ. фіз. Час-
нами заступниками вибрали: проф. Юліана Ка-
менецького, Ярослава Чуму, студ. фіз., Гриня
Оберського, студ. прав і Дмитра Мандзевича.

До контрольної комісії увійшли: проф. д-р
Іван Раковський, дир. Іван Герасимович і Дми-
тро Кузик, студ. техн.

З огляду на спізнєну пору віддав організа-
ційний реферат. Збори ухвалили низку резолю-
цій і закінчили свої наркди в год. 9:30 вечором.

В неділю делегати оглянули ше протиналь-
огольному виставку картин у салі Т-ва "Зоря". Ве-
селюю товариською гутіркою за спільним обі-
дом у ресторані "Вітамін" закінчилась ця нео-
фіційна частина зборів.

Вислід виборів у Данцігу.

ДАНЦИГ, 7. 4. ПАТ. Провізоричний вислід
виборів до Фолькстагу на заг. скільність
41 виборчих округів такий: в 419 округах вишло
24,64 голосів, неманих 1556. Нац.-соціалісти
— 12,128, соціалісти — 31,961, комуністи —

1,075, центр — 27,263, німецько-нац. — 3,193,
комбанданти — 412, польки — 7,116.

Президент данцігської поліції, який протоко-
лував вислід виборів, перервав їх оголошуван-
ня та закликав, що урядово оголосить вислід у по-
недільок рано.

ЗАГ. ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА У ЗЛ. ДЕРЖАВАХ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Палата репрезентатів
ухвалила одностайно внесення сенатомію комі-
сії про оборону крив, що в поправкою до проєк-
ту Макгоуана. На основі проєкту президент Стун
Деріан підчас війни матиме право реквірувати
всі фінансові запаси крив. Президент має право
варидити бранку до війська, якщо дистанційно
заплату, різну платні неваліфікованих робітни-
ків. Матиме він теж право контролювати ввесь
проніс, за винятком часописів і сигарет.

Крім того палата ухвалила внесення про ого-
лошення та конфіскацію доходів воєнного про-
міслу.

ВІДКЛИЧЕТЬСЯ ДО ФРАНЦУСЬКОГО НА- РОДУ.

ПАРИЖ, ПАТ. Інспектор Боні, що є в салі
цій вивині, сказав слідчому судді, що не буде
з'являти та заповів, що відкличеться безпос-
редньо до французького народу.

ІДЕН ХОРИЙ НА СЕРЦЕ.

ЛЬОНДОН, 7. 4. ПАТ. У неділю вечором
оголосили лікарський бюлетен, який ствер-
джує, що мін. Іден наслідком бурливого дету-
їтисом у повороті з Іраги жнедужав на
ослабелія серця. Лікарі поручають йому без-
печний відпочинок на 4—5 тижнів.

Повинний бюлетен стверджує чутку, що
ж кружляла від повороту Ідена до Льондону, що
він перейшов у Кельї серцеву атаку.

БУДУЮТЬ ВЕЛИТЕНСЬКИЙ БУДИНОК М-СТВА ХЛІБОРОБСТВА.

БЕРЛІН, ПАТ. У центрі Берліна будують у
прискореному темпі велитенський будинок
м-ства хліборобства. Це кожнаке поточасний
будинки, а в підземеллі будують гараж для ок-
сто аят. При будові працює 1000 робітників на
три зміни. 1. жовтня віддадуть до вжитку час-
тинну комплексу, а цілість викінчать 1 квітня
1936.

ЕВАКУАЦІЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЗАЛІЗНИЧ- НИКІВ.

МОСКВА, ПАТ. Почалась евакуація боль-
шевицьких залізничників із сх.-китайської залізни-
ці. Спеціальна репатріаційна комісія приїхала
до Іркутська. Загалом репатріують 6.000 залі-
зничників разом із їх родинами 20.000 осіб. Ба-
гато з цих осіб прийняло свого часу большевиць-
ке громадянство на основі опції та приїдуть до
СССР уперше.

СЕКТА, ЩО ВЗИВАЛА ДО БОЙКОТУ БОЛЬ- ШЕВИЦЬКИХ ШКІЛ І КОЛЕКТИВІВ.

МОСКВА, ПАТ. В Орлі арештували провід-
ників нової релігійної секти, якої членами були
переважно жінки. Провідником секти був цар-
ський старшина, якого прихильники вважали за
Христі, та бувший керманіч місцевої монархі-
стичної організації. Секта вивала до бойкоту
большевицьких шкіл і земельних колективів.

РЕВІЯ ВІЙСЬКА У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 7. 4. ПАТ. Президент республіки
Міклас із членами уряду переглянув віденську
залогу. Ревій приїхався маси віденців. Юні-
лер Шуппінг у промові звернув увагу на велике
значіння свята для відродження патріотизму в
Австрії.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Засуджені в лондонській розправі еад-
соціалісти мають небаром внести просьбу в
справі касації. Речниця складає підань ма-
нає 17. квітня.

— Буревія знищила одну мільчиєсть у сте-
ті Пенсильанії. Знищило 10 осіб, 50 є ранених.

— У Шото-Тіорі підчас порегонів авто, зупи-
тене нараз, впадо між людей. Двоє дітей згинуло
на місці, кілька осіб було ранених. Інше авто
впадо на дорожню тлі згоріло. Жертв у людях при-
цому не було.

— "Нового порох американського народу ч.
I." Гемільтона замкнули в калі смерті в Гент-
вілі в стейті Тенсас. Показують його смертю на
електронному кіелі.

Пийте найздоровішу
СОЛОДОВУ КАВУ „ЕЛЬБЕ“

Продають в кожній словничій крамниці.

Нове дохідне джерело для Рідної Школи.

Великі суми гроша видають кожної днини українські родини за своє удержання. Візьмім для прикладу Львів. Якщо тут жило лише 50 тисяч українців, то в кругло 10 тисяч родин і, якщо одна родина видавала за ціле деньне прохарчування всього один золотий, то всі українці видають 10 тисяч зол. денно, або місячно 300 тисяч золотих. На ділі йде без порівняння більше. А тепер доєднаймо інші предмети першої потреби як: одіж, взуття, білля, меблі, хатне анаряддя, осяд і т. д., то — хоч на це не видається кожного дня, все таки воно дає би пересічно суму щонайменше у двоє стільки на місяць. Отже — найменше один мільон золотих за місяць видають українці у Львові на свій прожиток. А скільки видає цілий нарід?!

Хто ж збирає ті мільйони суми? Чи ті, що їх інкасують, пам'ятають про потреби того народу, до якого належать кошументи? А якщо пам'ятають, то як на них реагують? Чи нарід, що складає такі великі суми одиницям, що все таки в лише посередниками у виміні, відчуває, в який спосіб на свого організованому житті те, що він такий то скільки-то тих посередників виміні помагав адержатися на поверхні?

Якщо це українське купецтво, то нарід має принайменше ту свідомість, що в його рядах нарастає нове верство, що творить і використовує варстаті преді, зарезервовані донедавна виключно для інших. Багато українських купців помагав радо по своїм силам усім проявам національної розбудови. Однак не можна замовчати, що й таких чимало, що воляку поміч дають не радо, немов із мусу, виявляють при цьому своє незадоволення з „таким порядків“, а то й відкачують, — що — мовляв „вони з українців не живуть“. Не треба доказувати, що цей крайно фальшивий аргумент просто обиджав кожного чесно українця, а то й виводить з рівноваги. Бо, яким чином нпр. ми могли би тоді вимагати поміч — кажим — від американських українців, що чейше живуть з американив? Українець може заробляти там, де дається чесно заробити, де йому припадає; але він має завжди пам'ятати на свою національну приналежність і виявляти це перед своїми — ділом.

Щоби звести під тим оглядом громадянську контролю, щоби привчити наш нарід піддержу-

вати своє рідне виробництво й торговлю, Рідна Школа проголосила, що візьме на себе рекламу тих підприємств, що будуть їй за це платити і то пропорційно до вторгової готівки від українських покупиів. Висоту винагороди умовляють купці за кожний випадок окремо з представником Рідної Школи (у Львові — з представником Повітового Союзу Кружків РП.). Очевидно, що купець не може при цьому відвистувати ціни товару. Певно, що який якась установка зобов'язалася й дійсно виплачувала *гуртово* якусь суму, що відповідає торгівні установі, то Рідна Школа на це погодилася би.

Не є це зовсім нова, чи незвана а нас видумка. Старше громадянство пам'ятає, як то перед війною кожний український покупець вимагав у торговлях „купонів“ РП., а коли купець їх не мав — то покупець відходив без закупів. З тих бльчків мала тоді Рідна Школа тисячі корон доходу без обтяжування чийогоньбудь домашнього бюджету.

Цю практику треба конечно відновити і то чим швидше. Школа кожного дня. Надходять святочні закупів. Кріза — не кріза, але в річці, що й не уявляють. Купців не можна інакше привичати до такої реклами, як за це не візьметься саме громадянство. Як це зробити?

Кожний український покупець повинен перед остаточним устійненням ціни спитати купця, чи він видає „провірні бльчочки РП.“. Якщо ні, покупець не є обов'язаний помагати тут свої закупів. Таке становинне покупець буде гідне. Воно спитає купця і привчить їх, що реклама потрібна річ не десь там у далекому світі, але й у нас; що за неї треба платити не тільки чужим підприємствам, але й тій рідній всенародній установі, що відковує завіт для купців нових клієнтів. Сама приналежність до української нації ще не є достаточною рекламою. Можна бути українцем, але некорисним. Зрештою — не всі орудки дадуться помагати в українських підприємствах. Рішучість у тому ділі з боку цілого загалу українського громадянства може мати незвичайно високий моральний, виховний вплив на наше купецтво й на саме громадянство. Чейше кожному мила свідомість, що він щось доброго зробив для свого народу. Всякі балачки підприємства, що „торги слабі“, „зарібки невеликі“ і т. п. — мусять щезнути. Малий дохід — дасть Рідній

Майже **ЗАДУРНО** рештки полотна 50 сот., панана 90 сот., яспія 1-10, крепон 70 сот., неба 1- та модні новини на 40%, дешевше **БЛАВАТНИИ БАЗАР** — Львів, Ботів ч. 12.

Школі малий відсоток, але дасть. Мільон українського населення дасть разом Рідній Школі десяткі тисяч золотих.

Тому не гайнуємо хвили. Вже нас — що кравда — в цьому ділі випередили деякі міста. Станиславський Кружок РП. дав такі бльчочки 2-3 літ. Деякі міста завадали від Головної Управи свіжої посилю „провірних бльчків“. Але у Львові мусить початися це діло на велику міру. Даймо добрий і гідний приклад зі Львова. Як Львовом піде такий самий почин у краю. Громадянські діячі, освітники і всі ті, що вважають себе (чи їх уважають) — за провідників народу нехай про це освідомляють село. Зробім контроль українських торгів при помочі „провірних бльчків РП.“ задалною й масовою справою, або до лонемо великого діла. Підприємство не обидіє, покупець нічого не втратить, а Рідна Школа добуде нове дохідне джерело на таке поширення своїх виховних впливів і своєї діяльності, як цього тепер вимагав хвиля.

Лев Лещинський.

ЗАДЕРЖАТЬ 60.000 ВОЯКІВ.

ПАРИЖ, 7. 4. ПАТ. Рада міністрів постановила з річника, що мав бути звільнений в квітні, задержати в рядах 60.000 воєків. Їх уживуть для охорони кордонів і організації оборони краю. Контингент цей звільнять найпізніше 14 липня.

МІН. НОЙРАТ В ІТАЛІ.

РИМ, ПАТ. Від кількох днів є в Італії мін. закорд. справ Німеччини Нойрат. Задержався він короткий час у Римі, опісля відїхав до Неаполя. Повідомляють, що його подорож має зовсім приватний характер.

ВІДМОЛОДЖЕННЯ ШКОЛИ.

РИМ, ПАТ. Італійський уряд видав розпорядок про обниження границь віку, переносування на емеритурі професорів університету і середніх шкіл, щоб згідно зі завою міністра освіти відмолювати середню школу, яка повинна бути перенята фашистським духом і щораз більше піддаватися військовій дисципліні.

БОГДАН МОРОЗЕНКО.

Перший баль.

(Із записок гімназиста.)*

У нас баль!... Висить вивіска у вестибулі гімназії, йдуть запрошення до інститутів. На цю вістку серце здігається, а від нього йде електрична струя аж до п'ят.

Шкільна зала з професорами й товаришами йде кудись у западню, а перед очима виринає балава зала з лампочками, килимами, музикою, й танцюючими парами. Цеж перший мій баль. Мій перший виступ у світі казкових мрій...

На серці в мене весело, радісно. На крилах біжу додів, розтрочую по дорозі людей і дивуюся, чому сьогодні вони такі сонні?

У нас баль!...

Мені хочеться кожного повідомити, що в нас баль, дивує мене, що ніхто не знає про це. В хату обїгаю як куля найшвидшого скорострілу, відчиняю широко двері й кричу:

— Мамацю, в нас баль! Справжній баль!

Лиця домашніх аселяють; їм теж приємно, що я забавляю. А я вичисляю; треба мені штани випрасувати „на кант“, сорочку випрасувати, краватку вигладити, черевиків вичистити „на гляци“. Цілий тиждень ідуть приготування. Мене огортає нетерплячка. Число днів а відтак годин... Врешті, — врешті дїждався!

А на дворі сніговія, Господи ратуй! Нова журба. Штани стратять фасон, черевиків заболотяться. На один мент, приходить думка, чи не взяти візника... А може авто?

Учень і авто — ха, ха, ха! Добрий юнак, ще й пластуни Рішучим рухом підкочую штани, беруть ганчірку в кишеню, щоб витерти черевиків і манджув. В гімназії неприємно вражає мене, що кажуть платити собі 50 сотиків! Вся моя істота бунтується проти цієї видумки. Вступу а асвади не плачу. Моглаб у школі болай забава

Нарис цей справді написаний гімназистом і подано його як першу спробу молодого пера а натхнен до гумору. — Ред.

раз у рік бути задурно! Наша руханкова зала, прибранна наче молода на весілля (хтось подумав — дурень: деж молоді абирають у килими!) Багато світла, музика! Зайва тільки декорація — професори і директор, спинятимуть нам свободу рухів...

На салі є вже досить товаришів; вони стоять гуртками, оглядаються взаємно, один одному дає ради. У деяких витерті однострої, однак срібні гуздиків блистять відбиваючи світло ламп. Полатані черевиків, але міна самопевна, начеб вибиралися на підбій сальонів цілого світа. Один приглядається в шибі і зачісує пальцями чуприну, інший поправляє краватку, бо ось починає грати музика. Входять товаришки, поволі, несміливі, усміхнені, розглядаються по салі і відповідають маєстатично на уклони. Знову несподіванка!

Наших найліпших товаришів з семої класи не пустили з інституту на забаву!

Чому? З якої причини?

Йдуть здогади. Бунтуємось проти цього, але треба погодитися з дійсністю. Музика грає. Хлопці починають рухатися, витягають шні, у штивних комірках. Простуються, роблять приємні міни та вирушають уперед. Один одного штовхає а плечі, додає відваги. Йде коломийка, фокс, вальчик, танго, одні сильніше притискають дівчат, другі слабше — залежить як хто переймається танцем і словами мєльодій! В око упадає мені чепурне дівчатко, підбігаю до нього й:

— Чи можу просити? — а вона з чарівним усміхом:

— Так, але я до буфету, бо я страшенно голодна — й подає рамя.

Прошу свою даму на солодоші, помаранчі, і швидко:

Вибачте на хвилину...

І вже мене нема. Хтось подумав „ось і джентельмен“, а я тільки відповім: можна бути джентельменом, як хто має гроші. Мусить краля платити сама за те, що їла з таким смаком на мій рахунок.

Бачу, вона відходить, підбігаю й подаю рамя:

— Ви уже? Так скоро? — Вибачте, я забарився... — Я сміюся.

Тепер ми можемо вже танцювати, нема страху, що знову захоче до буфету... У куточку чогось глітно. Іду туди й довідуюся, що якийсь дотепний хлопчище продає куски торти по 10 сот., які купив у буфеті по 5 сот. Використовує нагоду й захилює свій товар, що аміть розходиться. На салі можна бачити всякі типи й кравиди. Одні веселі, елегантні, інші надуті, накрохмалені, вистрашені. Безрадно хавають першу-ліпшу дівчину й без життя крутяться з нею по салі, часом ніяково підсміхаючись.

Один хлопчик, прохає до танцю панну, вона астає, а він:

— Дуже вибачте, я хотів тільки перекопитись, чи у вас добре серце... І йде.

„Студентський“ дотеп.

Поволі баль добігає кінця, хлопці важає дихають, панни махають хусточками, збираються додів. Ще кінцева фотографічна знімка. Приготовляються з пів години! Творять грутки, фантастичні пози і т. п. Вкінці блиснула мєль незія і кінець.

— До дому! — лунає страшний голос директора.

Мое чепурне дівчатко відводжу додів, заїдаючи спільно по дорозі помаранчі а цукорки.

— Ах! який з мене забудько! — говорю — хожу з вами цілий вечір і не знаю як зам ім'я?!

— Дарця! — каже, кокетливо стріляючи чорними очками.

— Ах Дарця! — що за чудове ім'я! я розпливаюсь вже в похвалах, величаючи Дарці. Ах ті Дарці!

Кінець чудовій мандрівці. Брама за моїм дівчатком зачинилася, а з нею сечає світ казки. Я залишаюсь сам, у буденщині, серед ночі, брудного снігу й хуртовини.

Чи був у нас нині баль?

3 українського життя на Далекому Сході.

Рідна Школа в Харбіні. — Культурне й організаційне життя. — Бандурист у радіо. — Участь українців у конгресі тюрко-татар. — Національна політика большевиків на Зеленій Україні.

Українська колонія в Харбіні вже здавна турбується про те, щоб відновити рідне освітнє життя. Українську школу мали відчинити ще в осені, та справа затягується, бо мешкання було ще тоді заняте. Тепер з ініціативи Спілки Українських Емігрантів започатковано „Фонд Рідної Школи“ з вкладкою 35 гобі місячно і є надія, що найближчої осені школа остаточно буде урештовлена.

Культурне життя українців у манджурській державі проявляється даліше цілою низкою різних імпрез. Особливо згадана Спілка У. Е. і її секція молоді „Зелений Клинь“ весь час дуже активні. З вистав останніх тижнів слід згадати Катерину-мужичку, „Запорожець за Дунайом“ і дві комедії „День Правди“ і „По ревізії“. Крім того українські програми в синізінійській радіо-станції, що має 100 кильоватів і працює на хвилі 536 м. (може кому з наших радіо-аматорів вдасться зловити) вийшли вже в звичай і повторюються доволі часто. В програму входять виклади, декламації й музика. Харбінська преса відзначила особливо перший виступ і радіо українського кобзаря Грицька Северинюка, який шойно вік з Раднищини. Цей виступ відбувся 6. березня ц. р. Бандурист виконав народну думу „Вітер віє, повіває“, дві частини „Самі Чалого“, пісню „Іхав козак на війну“ і на закінчення „Гопака“.

Делегат СВЕ, ред. „Мандж. Вістника“ І. Світ взяв участь у конгресі тюрко-татар, що під ін. назвою „куртай“ відбувся у Мукдені в першій половині лютого під головуванням неомого борця за самостійність Ідель-Урала, мекка тюрко-татар Аяза Ісхакі. Ред. І. Світ передав на конгресі привіт від Спілки Українських Емігрантів і від газети „М. Вістник“ та від харбінського клубу поневолених большевиками народів „Прометей“. Його промову зустріли чималі зібрані делегати з різних країв Азії, як теж представники манджурської японської влади гримками оплесками.

З інших проявів організаційного життя варто згадати поширення Спілки У. Е. теж на емігрантів старої дати, так, що ця організація стає тепер центральною організацією українців у Манджурії. Почалися також заходи цієї організації постійного жіночого гуртка при СВЕ. Зате є теж сумні об'яви. І так недавно одну політичну організацію „У. Нац. Держ. Фронт“ треба було звільнювати внаслідок її бездіяльності і великої ріжничі думок серед членів. Ліквідаційні збори відбулися 22. лютого ц. р. Як широко розсілась незгода серед тако-східних українців — про це говорить жарко виступ д-ра Мілька, рухливого діяча. І хоча проти управління У. Нац. Дому. Спілка Емігрантів в окремій постанові назвала цей виступ „свідомою свавілля та ганебним вчинком невідповідальних осіб“. Зазначимо, що до Мілька прибув недавно з Берліна і був у хвилі української колонії в Харбіні дуже чинний.

Про життя українців на Зеленій Україні не багато відомо. Вона зачинена герметично, ще більше як Вел. Україна. Проте дещо подають різні віткі і мабуть на тих реляціях оснований висновок про Зелену Україну, транзитований українською радіо-станцією. Висновок з того висновок подано. Сказано в ньому про „українське“ данише і тепер. (Цей вірш беремо з „М. Вістника“ з 9. березня ц. р.)

Перш усього, як виглядає відома лєнінська національна політика на Дл. Сході?

З початку були певні натяки на так зв. „українізацію“. Але коли комуністи побачили, що нац. свідомість шодень то більшає, а з тим більшає ненависть до окупантів, тоді комуністи почали припиняють які буть спроби розвитку українського нац. життя та... уряджують на Д. С. (хтоб подумав) жидівську автономну бірту.

Виходить, що по тій лєнінській політиці — кілька десятків жидів мають право навіть до автономії, а понад мільон українців про своє національне походження і не сміють подумати, бо це буде петлюрівщина і кулацький сепаратизм.

Хабарівський „областной“ театр, коли вже обирає агітка зі „Мудовим Справом“ і т. і. впроваджує до репертуару третерзні оперети, чималого негуючи український репертуар.

Вже від року Хабарівська надавча радіо-станція ані слова не пустила в українській мові.

Про школи нема вже й що говорити. Самі большевики плачуть, що в багатьох школах навчання, або проводиться ненормально, або зовсім не проводиться, бо (це може бути лише при комуністичній владі) школи не забезпечені паливом. Це на Дал. Сході, на Приморщині, де десятки тисяч „лішених“, працюють по порубці лісу.

Комуністичні та адмін. верхи, цілком зрозуміло обсажені москалями та жидами —

в українською мовою можна лише славити генеральну лінію „Лєніна-Сталіна“ та й то обережно.

Таким чином чим далі тим більш, від т. зв. національної політики для українців на Д. С. залишається лише спомини.

Це дуже характеристично для рад. влади. Вона рекламує та навіть дає певну можливість нац. розвитку народам, котрих ще потрібно пробуджувати до нац. почуття, як оце тунгусам, ороченам, тощо, або народам, що по кілька десятків розкинуті по Д. С., як жиди. Це цілком безпечно, а для реклами дуже прилається. Зате культурно-нац. роботи серед українського населення на комуністичному Д. С. не ведеться жадної!

Невірада картина сумної дійсності.

Север.

Присилайте передплату!

Український Науковий Інститут у Варшаві.

Короткий огляд діяльності за 5 літ існування.

У березні цього року минуло саме 5 літ від покликання до життя Українського Наукового Інституту у Варшаві. З цього приводу УНІ видав друкований звіт (цілу книжечку на 24 стор. друку), з якого довідуються досить цікаві подробиці про діяльність і характер тої української високої наукової установи.

Український Науковий Інститут має на меті: а) студії в обсягу господарського життя, культури й історії українського народу, б) підготовку сил для наукової праці. Тому Інститут: 1) укладає в мовах польській і українській виклади, які, за згодою відповідних влад, можуть бути вголошувані у вищих школах та інших наукових установах, 2) укладає систематичні курси в українській мові та в інших місцевостях Польщі, 3) видає науковий орган та оголошує друком оригінальні наукові праці або переклади на українську мову наукових творів та підручників. На підставі статуту з 13. III. ц. р. утворено в Інституті відділи: а) українського господарського та громадського життя, б) української політичної історії та історії української культури й її нинішнього стану (мова, література, духові течії), в) історії церкви. Директор, якому належить загальний провід Інституту, репрезентує Інститут пазовні та кермує одним з його відділів. Науковий Секретар Інституту є редактором творів Інституту та кермує його господарськими справами й канцелярією. Наукова Колегія кермує науковою та адміністративною діяльністю Інституту на основі ухваленого нею регулямау.

Колегія Інституту складалася з 4-ох осіб: директор — проф. Олександр Лотоцький, керівник катедри історії, справи й духових течій, секретар — проф. Роман Смоль-Стоцький, керівник катедри філології, члени колегії — проф. Богдан Лєвкий, керівник катедри історії літератури, і проф. Валентин Оадовський, керівник катедри економічних наук. До кінця 1930 року, в якому повстав Інститут, праця його адебільша в організаційному напрямку і тільки від кінця того року прийняла характер органічний.

Найкращим зовнішнім показником наукової праці Інституту є його видання. Вийшло всагалі 26 томів з різних ділянок науки. У статистичній серії — 2 томи, в економічній — 5 томів, у правничій — 3 т., у філологічній — 3 т., в історичній — 3 т., у серії мемуарів — 4 т., у серії підручників — 2 т. та по одному томі у серіях педагогічній, філософській, історично-літературній і в Колегії для дослідів над польсько-українськими питаннями. Серед тих книжок є твори великої наукової вартості, частина творів має чимале загальногромадське значіння, будучи доступною і для ширшого кола читачів.

Пома серіях своїх „Праць“ УНІ видав „Пана Тадеуша“ в українському перекладі Максимі Рильського з передмовою проф. Р. См.-Стоцького; по примірнику того перекладу дістали всі члени славістичного конгресу у Варшаві, що відбувся з приводу століття появи „Пана Тадеуша“. У зв'язку з 75-літнім роковинами смерті Тараса Шевченка, які будуть у 1936. році, УНІ приступив в мин. році до першого повного видання його творів та ширшої серії дослідів над його життям і літературною діяльністю. Видання передбачено на 16 томів та займаються ним буквально всі найцікавіші українські літературно-наукові дослідники, зокрема Т. Шевченко.

Наукова праця Інституту поділена по його комісіях та семінаріях. Із них: економічний семінар має 36 засідань, на яких обчислено й обгово-

рено 11 рефератів; Правнича Комісія опрацювала 9 кодексів радянських законів; Історично-літературна Комісія м. ін. приготувала один з томів повного видання творів Шевченка — на інших мови, — при комісії існує теж семінар шевченкознавства. Комісія перекладу св. Письма та Богослужбових Книг на українську мову має дві філії — у Луцьку й Крем'янці — і разом з тими своїми установами перевела 67 засідань. Комісія дослідження історії українського руху придбала м. ін. архів М. Драгоманова й почала початки музею Драгоманова, — приготувала теж видання джерельного твору про політичну мазепинську еміграцію. Комісія для дослідів над польсько-українськими питаннями уклала м. ін. 7 рефератів. Список прикладних викладів у Наук. Інституті, в інших установах і ініціативи Інституту, популярних викладів та викладів у радіо — вчислює 35 ріжних тижнів. УНІ має теж участь у II. Українському Наук. З'їзді (4 реферати), на міжнародньому історичному конгресі у Варшаві в 1933. р., на II. міжнародньому конгресі славістів у Варшаві 1934. р., у міжнародніх лінгвістичних конгресах у Женеві в 1930. р. і в Римі 1933. у міжнародньому географічному конгресі у Варшаві в 1934. р. З цілою низкою чужинських і рідних наукових установ УНІ втримує тісний зв'язок, зокрема займається культурною інформацією серед польського громадянства (концерти, вистави, академії). Щороку користуються стипендіями пересічно по 10 осіб. Бібліотека Інституту нараховує нині ок. 4.000 томів і ок. 5.000 томів. За видання Інституту присилає йому в обмін свої видання кількадесять рідних і чужинських наукових установ Європи, Азії й Америки.

З приводу 5-ліття Інституту відбулось 21. м. м. у великій залі УНІ урочисте засідання, на якому проф. В. Оадовський виступив рефератом на тему: „Вигляди колонізаційної політики Союзів“. Голова Інституту проф. О. Лотоцький склав звіт з діяльності Інституту, і проф. Богдан Лєвкий в імені Наукової Колегії висловив слова подяки і призначення для фактичного ініціатора Інституту та його невтомого керівника — проф. Олександра Лотоцького.

З наведеного короткого огляду діяльності Українського Наук. Інст. у Варшаві яскраво видно його високу позитивну вартість для української науки. Інститут став поважним осередком української наукової праці та взагалі одним із чільних осередків українського національного життя, який агрутував уже досі доволі себе безпосередньо або посередньо кількадесять українських наукових сил. Показалося теж на практиці, що острах деяких українських патріотів, щоб Український Науковий Інститут у Варшаві не став якимось „органом“ українського університету та не створює через те на перешкоді справі оснування університету у Львові, був цілком безпідставний. Навпаки, українські організатори й керівники та діячі того Інституту не тільки оминили небезпеку потрапити у колію ві справою організації українського університету на рідній землі та зуміли надати Інституту зовсім інший характер від характеру високої науково-виховної школи, але своєю діяльністю саме й причинилися до остаточного поховання легенди, яка покутувала серед деяких польських кол. про ниякні ступінь української науки та „недостаточну кількість“ українських поважних наукових сил.

З друкарні Вих. Свіжизн. Літо". Листо. Річок 10.